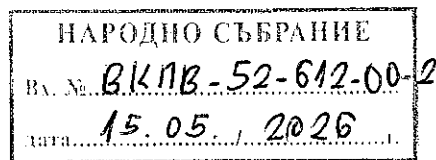


Изх. № Р209-197/13.05.2026.  
Адрес за кореспонденция:  
Районен съд- Бургас,  
ул. „Александровска“ №101  
тел: 056/878 841



ДО  
ВРЕМЕННАТА ПРАВНА КОМИСИЯ  
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА  
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Копие

До

Народните представители  
от Парламентарна група "Прогресивна България"

Народните представители  
от Парламентарна група на "ГЕРБ – СДС"

Народните представители  
от Парламентарна група "Движение за права и  
свободи – ДПС"

Народните представители  
от Парламентарна група "Демократична  
България"

Народните представители  
от Парламентарна група "Продължаваме  
Промяната"

Народните представители  
от Парламентарна група "ВЪЗРАЖДАНЕ"

Министъра на правосъдието  
на Република България

***УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,***

Приложено, изпращаме предложения за изменения в Закона за съдебната власт във връзка с предстоящите избори за нов състав на Висш съдебен съвет от професионалната квота.

Предложенията са от районни, окръжни, административни, военни и апелативни съдии от всички съдебни райони .

Подписани са от 744 съдии.

Изразяваме желание да участваме при обсъждане в Правна комисия на законопроектите за изменение на Закона за съдебната власт и готовност да излъчим представители на съдиите от всеки апелативен район.

**Оставаме с уважение :**

***Всички подписани в предложението съдии***

ДО

НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ  
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОПИЕ

МИНИСТЪР НА  
ПРАВОСЪДИЕТО

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

***УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,***

Проведените парламентарни избори за 52-рото Народно събрание изправиха страната пред възможност за политическа стабилност, предпоставка за ефективни промени от структурен и организационен характер, които да доведат до рационализиране и принципност във функционирането на органите на съдебната система в Република България.

Предприемането на предходни промени в ЗСВ доведоха до въвеждането на механизми, които не само затрудниха функционирането на правораздавателните органи, но и създадоха прецеденти за явна политическа намеса в независимостта на съдебната власт. Предвид декларирания приоритет от страна на всички политически партии да изпълнят конституционно вмененото им задължение за избор на нов състав на Висшия съдебен съвет, считаме за необходимо да ангажираме вниманието Ви с най-съществените проблеми, които огромната част от съдиите в България считаме за предопределящи тези избори. Всички тези предизвикателства произтичат от механизмите, уредени в разпоредбите на сега действащия Закон за съдебната власт и преодоляването им е въпрос на честен подход и воля за по-добро.

Основен въпрос, който *приоритетно* следва да бъде разрешен преди откриването на процедурите за избор за членове на ВСС от квотата на

съдебната власт, е свързан с достъпа на магистратите до гласуване и за практическата им възможност да упражнят правото си на глас.

За да бъде гарантирана представителността на избора за членове на Висшия съдебен съвет от професионалните квоти и възможността за реално упражняване на вота от всички съдии, прокурори и следователи в България, са необходими минимални, но спешни законодателни промени.

Първата по време промяна, която следва да се извърши в Закона за съдебната власт, е свързана с начина, по който магистратите следва да гласуват при избора на членове на ВСС от професионалната квота, както и с разпределението на избирателните секции.

Според действащия ЗСВ начините, по които магистратите могат да гласуват при избори за членове на ВСС, са три:

- с хартиена бюлетина (чл.29л, ал.1 ЗСВ);
- чрез електронно дистанционно гласуване (§78 от ПЗР на ЗИД на ЗСВ, обн.ДВ бр.28/08.04.2016г., изм.бр.49/12.06.2018г.) и
- машинно (§79 от ПЗР на ЗИД на ЗСВ, обн.ДВ бр.28/08.04.2016г., изм.бр.49/12.06.2018г.).

Макар и трите начина на гласуване да са привидно равнопоставени, възможностите за електронно дистанционно гласуване и за машинно гласуване са предпоставени от изискването Висшият съдебен съвет да внедри такава електронна или машинна система, която да гарантира тайната на гласуването и свободното волеизявление.

До настоящия момент *машинно гласуване* не е провеждано и реална възможност за такава форма на вот не е съществувала, доколкото ВСС не е предприемал действия за внедряване на машинна система и за закупуване на съответната техника. Предвид необходимостта от провеждането на избори за органите на съдебната власт в следващите няколко месеца, считаме за нерационално обсъждането на тази възможност.

Предвидената в ЗСВ възможност за *електронно дистанционно гласуване* бе очаквана от магистратската общност и е възприемана като механизъм за свободен достъп на всеки магистрат до гласуване. Възможността за електронно дистанционно гласуване се отчита от нас като

достигане, защото дава шанс за висока избирателна активност и реално прилагане на принципа „един магистрат – един глас“.

Безспорните предимства на електронното дистанционно гласуване дадоха своята проява на изборите, които кватата на съдебната власт проведе през 2017г. и през 2022г., на които избори този начин на гласуване бе предпочетен от магистратите, които имаха възможност да изразят волята си, независимо от мястото, на което се намират и чрез различни форми на електронни устройства, чрез които се осъществи достъпа до системата за гласуване - телефони, компютри, таблети.

Резултатите от изборите през 2022г. бяха оспорени по съдебен ред и въпреки че с решение №50001/20.02.2023г. по дело №20/2022г. смесен 5-членен състав на ВКС и ВАС прие жалбите против изборите за неоснователни, изборът на съдиите от страната не бе зачетен. Нещо повече, с безпрецедентни и грубо нарушаващи конституционните принципи изменения в ЗСВ от 2023г. (ДВ, бр. 69 от 2023 г.), проведените от съдиите избори бяха отменени, а паралелно с това у обществото бе насадена нагласата, че съществуващата система за електронно дистанционно гласуване не гарантира тайната на гласуването, създава възможности за манипулации на свободното волеизявление и за контролиран вот. Тези обстоятелства практически елиминират възможността магистратите да гласуват електронно на предстоящите избори, тъй като съществуващата електронна система вече е обществено дискредитирана. Настоящият състав на ВСС не предприе никакви действия по внедряване на нова или по надграждането на съществуващата система за електронно гласуване. Дори и да се предприемат действия за внедряване на нова система, според професионалните мнения, това ще отнеме около 2 години, тъй като ще е необходимо провеждането на обществена поръчка и тестване на системата. На практика това означава, че ако избори за ВСС се открият през 2026г. или 2027г., електронно дистанционно гласуване не може да се проведе с гаранции за обективност и независимост на вота. Този вариант за нас е абсолютно неприемлив, защото процедурите за избор на нов състав на Висш съдебен съвет е наложително да бъдат открити възможно най-бързо.

При създамата се ситуация единствената фактическа възможност, която сега действащият ЗСВ предоставя за гласуване при избори за членове на ВСС от съдебната квота, е гласуването *чрез хартиени бюлетини*.

Без да отричаме достойнствата на начина за гласуване с хартиена бюлетина, мнозинството от съдиите в България считаме, че правото ни да гласуваме с хартиена бюлетина е нарушено от действащия чл.29з, ал.2 от ЗСВ, според който *„Избирателните секции се състоят от трима редовни и двама резервни членове. За всеки петстотин съдии, прокурори или следователи се съставя по една избирателна секция, като остатъците, по-малки от петстотин души, се разпределят поравно между избирателните секции“*.

Съществуването на тази законодателна рестрикция в броя на избирателните секции означава, че ако се гласува само с хартиени бюлетини, активност ще проявят само предварително организирани групи магистрати и магистрати основно от градовете, в които ще се намират 5-те избирателни секции, а това води само до едно - ниска избирателна активност и непредставителен вот.

При действието на чл.29з, ал.2 от ЗСВ, съобразно броя на съдиите в страната, избирателните секции ще бъдат максимум 5 броя, което практически означава пълно елиминиране от гласуването на съдиите, които живеят и работят извън града, в който ще се намират избирателните секции. Нещо повече. Все по-често представители на политически партии, неправителствен сектор и на свободни професии, публично настояват гласуването за професионални квоти да се осъществи само с хартиени бюлетини и всички избирателни секции да бъдат с местоположение в гр. София. Досега, с изключение на последните такива, изборите се провеждаха в почивен ден, при безкрайно дълъг, изморителен и отегчителен изборен процес, с налагащо се дълго пътуване. Практиката в годините назад по категоричен начин е доказала, че при този регламент и избирателните секции, организирани на централизиран принцип, гласуват основно съдиите от град София, в които секциите са позиционирани, а избирателната активност е изключително ниска. В резултат съдиите от България, работещи във всички съдебни райони нямат възможност да гласуват равнопоставено на магистратите, работещи в гр.София, с което избирателните им права са грубо

нарушавани, а принципът „един съдия – един глас“ е единствено пожелателен. Наложителни са законодателни промени, предвиждащи изоставяне на сега действащия скъп за бюджета и отживял времето си централизиран модел и механизми, гарантиращи избягването занапред на съществуващата неравнопоставеност и дискриминация на териториален принцип.

Съдиите в България масово използвахме възможността да изразим пред ВСС становищата си относно несправедливостта от това ограничение и ясно заявихме как предпочитаме да се проведе гласуването, съответно как да бъде законодателно уредено за предстоящите избори. В тази връзка държим да посочим, че във връзка с новото изискване на §17 от ЗИД на ЗСВ (ДВ, бр. 6/21.01.2025 г.), през 2025г. двете колегии на Висшия съдебен съвет проведоха допитване до съдиите и прокурорите по въпроси за начина на провеждане на изборите. Становища по поставените въпроси изразиха общо 148 съдилища, които бяха обсъдени и гласувани на общи събрания на съдиите, като 113 съдилища са подкрепили решение, че гласуването следва да бъде „смесено - с хартиена бюлетина и електронно дистанционно гласуване“. Резултатите от това допитване ясно показва отношението на съдиите към електронното гласуване, а именно, че същите не са загубили доверие в него, за разлика от широко, манипулативно и неслучайно изразявано по медиите обратно становище. На въпроса за броя и местоположението на избирателните секции, мнозинството съдии заявиха становища, че избирателни секции следва да се предвидят във всеки областен град, съвпадащ със седалището на съответния окръжен съд.

Резултатите от проведеното допитване до съдиите ясно показват, че съдийската общност е активна по въпроса за отстояване правото на достъп до гласуване и счита, че настоящият Закон за съдебната власт не гарантира това право.

**Ето защо, конкретните предложения за незабавни изменения в ЗСВ, които отправяме, са следните:**

**1. Гласуването за членове на ВСС от съдебната квота да е смесено: с хартиена бюлетина и електронно дистанционно гласуване;**

2. Гласуването да се провежда в работни дни – по два последователни за всеки тур, за да се осигури възможност на всеки съдия при служебна ангажираност да има възможност да гласува (така ще се даде възможност за висока избирателна активност);

3. Гласуването с хартиена бюлетина да се проведе във всички съдебни райони:

- по една секция във всеки окръжен съд в страната и съответният брой секции за магистратите от гр. София.

По този начин в секции, организирани на териториален принцип, се осигурява възможността да гласуват всички съдии от района – от апелативен, окръжен, административен и районен съд, а за София – и двете върховни съдилища.

За целта е необходимо да се промени чл. 29з, ал. 2 от ЗСВ, за който предлагаме следната примерна редакция:

*„Избирателните секции се състоят от трима редовни и двама резервни членове. Във всеки окръжен съд, окръжна прокуратура и ОСС се съставя по една избирателна секция, а в СГС, СГП, ОСС -София – до 3 секции. В избирателните секции гласуват съдиите и прокурорите от всички нива, и следователите, назначени в органите на съдебна власт в района на съответния окръжен съд, прокуратура и следствие.*

*Нова ал.3*

*„Членовете на избирателните секции се избират измежду съдиите и прокурорите от всички нива, и от следователите, назначени в органите на съдебна власт в съответния район.“*

Следва да се прецизират и синхронизират с измененията и следващите разпоредби, свързани с изборите- чл.29д, ал.3, чл.29ж, чл.29к, чл.29л, ал.1 от Закона за съдебната власт.

Извън гореизложеното считаме, че Висшият съдебен съвет следваше да предприеме съответните действия по изграждането на нова система за дистанционно електронно гласуване или с потвърждаване с пин (получаване със СМС на динамична парола валидна за кратко време) – т.н. система ОТР

или (най-добре) с двуфакторна автентикация за потвърждаване на избора чрез два елемента – система 2FA (като при банкиране – Директива PSD2/2018 на ЕС).

Съществен е и въпросът с финансовата стойност на изборите за ВСС. При действието на настоящия Закон за съдебната власт и правилата за избори на ВСС българските магистрати, живеещи извън столичния град следва да пътуват от всички краища на България до гр.София, където по регламент са позиционирани избирателните секции, както и да си осигурят престой от два почивни дни, при факта, че самата процедура по гласуване с бюлетина отнема няколко минути. Няма държавническа логика, която да изисква присъствието на хиляди магистрати, в почивни дни, в точно определено място, съпътствано с разходването на огромен финансов ресурс за командировки и нощувки, при условие, че ако изборите се провеждат децентрализирано и в работни дни, излишните бюджетни разходи ще бъдат спестени.

### ***УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,***

Съдебната система се нуждае от добре обмислени промени, базирани на концептуален подход, насочени към процеси на развитие.

Гарантирането на представителност при изборите за ВСС е отговорност за всички нас. Въвеждането на механизми, осигуряващи широки възможности на магистратите свободно и независимо да избират управляващия си орган е само стъпка по пътя към действителните реформи за подобряване на структурата и механизмите в правораздаването.

Участието на съдиите от всички нива при решаването на важни за системата предизвикателства е въпрос на общностно мислене, поради което декларираме готовността си да подпомогнем процеса по намирането на най-справедливите и правилни решения.

Оставаме с очакване и с уважение,

